

Observatoriul este de două ori în
septimana, Miercuri și Sâmbătă.

Pretului

pentru Sibiu pe 1 anu întregu
7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., duns
la casa cu 1 fl. mai multu pe
anu; — trimisu cu post'a în
lăintru monarhie pe 1 anu
întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. —
In străinatate pe 1 anu 10 fl. sêu
22 franci, pe 6 luni 5 fl. sêu 11
franci. — Numeri singuratici se
dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Anulu V.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie sêu linia, cu
litere merunte garmondu, la prim'a
publicare câte 7 cr., la a dou'a si
a trei'a câte 6 cr. v. a. și preste
aceea 30 cr. de timbru la tesau-
rulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face
in modulu celu mai usioru prin
asemnatiunile postei statului, a-
dressate de a dreptulu la Redactiu-
nea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 40.

— Sibiu, Sâmbata 22/3 Juniu. —

1882.

Comitele de Beust.

Pentru noi romanii din monarhia austro-ungara, miscarea personajelor diplomatice mai multu sau mai puțin înalte, a caroru misiune este a reprezenta și aperi pre lângă guvernele straine, interesele monarhie dualiste și prin urmare și ale popóraloru ce o compun, au ajuns a fi deca și nu tocmai indiferenta, dara de siguru de o importantia foarte secundara.

Este constatat că diplomati'a sau cu alte cuvinte disu ministrii plenipotentari, ambasadorii și atasiatii diplomatici ai monarhie austro-ungare pre lângă guvernele straine, in comparatiune cu ai celorlalte state sunt dotati și platiti foarte bine. Totu asia de adeveratu inse este, că succesele și activitatea acelu diplomati esteri, nici pe departe nu corespunde asteptarilor și chemarei lor diplomatice. De repetitori s'a constatat acésta, nu numai in ambele parlamente dualistice, dara chiaru și in delegatiuni, la diferite ocațiuni.

S'a observatu adeca și nu fara mahnire sufletésca, că ori câtu de bine dotatu și ori câtu de complicatu este aparatulu representatiunei diplomatice in afara, și că ori câtu de mari și oneróse sunt sumele ce pe fiecare anu se votédia ministru-lui de externe austro-ungaru, serviciulu diplomaticu lasa cu tóte acestea multe de doritu, nu numai in punctulu promptitudinei, dara chiaru in acela alu informatiunilor esacte de orientare. Nu se în-templa mai nici unu evenimentu de o importantia mai remarcabila, fia pe terenulu politicei strictu externe, fia pe acela alu politicei interne a diferitelor state, fara că diplomati'a austro-ungara se nu fia sêu amagita sêu surprinsa.

Amu putea citá multe exemple din istoria contimporana pentru ilustrarea acestei anomalie, dara de astadata neavendu scopulu a enumera erorile și intrelasarile îngamfatei și superficialei diplomatie austro-ungare, ne marginimu in a dice, că unu statulu reu gubernatu inlauntru, nu este și nu póte fi bine reprezentatu nici in afara. Principalele defecte ale diplomatie austro-ungare sunt traditiunea ruginita, rutin'a invecchita și siablon'a îngalbenita.

Unulu din reprezentatii vechiei scóle diplomatice a fostu și comitele de Beust, fostulu de trista memoria, cancelariu și ministru de externe alu Austro-Ungariei, ambasadoru la London și in urma la Paris. Acestu fatalu barbatu de statulu, inportatu din Saxoni'a la Vien'a dupa catastrofa dela Sadow'a, astadi s'a retrasu din cariera sa diplomatice, pentru că se guste unu repausu, dotatu cu o grasa pensiune, in vreunulu din tusculele sale. Parerea că activitatea nervósa, pasiunea neadormita de a intrigá, ignorantia și diletantismulu in afacerile politice ale monarhie, vanitatea și grandomania acestui barbatu de statulu, ce se credea unu rivalu demnu de tali'a unui Bismark, a compromis intréga politic'a interna și externa a monarhie austro-ungare, este nu numai in generalu adoptata și acreditata, dara ea va fi confirmata și prin cea mai rece și obiectiva péna a istoriei.

Noi romanii și impreuna cu noi tóte celelalte nationalitati trantite la parete, avemu cele mai legitime cauze, a nu fi nici recunoscători și nici a binecuvénta numele și suvenirea acelu barbatu de statulu, care au plamaditu, au organizatu și au supusu spre sanctionare faimosulu pactu dualisticu, sub care gememu de 15 ani încóce cá sclavi constitutionali. Unu Metternich, unu Bach au fostu ministri absolutistici și prin urmare responsabili pentru faptele lor singuru și numai monarhului lor. Veneticulu baronu Beust a fostu inse reser-vatu tristulu meritu, de a introduce și a pune in lucrare absolutismulu parlamentar, coperitu cu masc'a constitutionalismulu. Meritul nedisputabilu alu fostulu cancelariu comite de Beust, este a fi demonstratu lumei, cum intr'unu statulu poliglotu cá Austri'a prin unu sistemu cá celu dualisticu, se póte pune in praca cu ajutorulu unoru legi electorale arbitrare și artificioase, sacrificarea și terorizarea elementelor nationale, prin nisce maiori-tati fictive a doué elemente, ce cu ajutorulu seu au incheiatu unu pactu de o rentabila exploatare politica și finantiara a marei și preponderantei maioritati a nationalitatiloru negermane și nemagiare. In fine, totu meritul comitelui de Beust este a fi probatu, că precum densulu cá ministru alu Saxoniei a lucratu pentru regele Prussiei, asia și in calitate

de mare cancelariu alu Austro-Ungariei, a lucratu asemenea pentru imperatulu Prusso-Germaniei și aliatulu seu dela St. Petersburg, tradându in 1870 pe Franti'a aliatulu firescu alu Austriei pe acele timpuri. Catastrofa dela Sedan a fostu nu numai caderea Frantie, care de atuncea s'a ridicatu mai puternica și in floritóre cá ori candu, dara ea a fostu o a dou'a Sadowa pentru Austri'a, ce este a se multumi multu serbatoritulu comite de Beust, acelu diplomatu ce se simtia foarte magulitu, deca lingusitorii și parazitii ce'lu incungiurau 'i laudau miclele sale picioare.

Astadi comitele de Beust s'a retrasu in viéti'a privata, fara de a se simti golulu care ilu lasa in corpulu diplomaticu și fara de a fi sinceru regretatu de nici unulu din colegii sei.

Voru trece inca decenii și popórale monarhie austro-ungare, fara voia lor, voru trebui se'si aduca aminte cu durere de tatalu dualismulu și de fatalele consecintie ale activitatiei comitelui de Beust, caruia i amu fi doritu, se nu fi avutu ocaziune niciodata, a ne dá probe despre talentele sale diplomatice in monarhia austriaca. Comitele de Beust a semanatu ventu și speramu că va fi martoru inca in viétia, candu furtun'a va sdrobi și nimici oper'a sa de hermafroditu diplomaticu.

C a m i l u.

Memorialu

cu fiescu devotamentu susternutu: *Escelentiei sale, preasantitulu parinte arhiepiscopu Ioanu Vancea de Buteas'a și preavenerandulu Conciliu Provincialu in Blasiu*

de clerulu și mirenii greco-catholici apartienetori districtulu protopopescu Eriu (diecesa Oradei, comitatulu Satmaru :

In care ceru a se luá la ordinea dilei pertractandeloru conciliari, cestiunea reactivarei autonomiei bisericesci in provinci'a metropolitana greco-catholica romana din Austro-Ungari'a.

Escelenti'a Ta !

Preasantite Domnu Arhiepiscopu !

Preavenerandu Conciliu Provincialu !

Desastrulu moralu și disciplinariu alu familie-

Foisió'a „Observatoriului“.

Proiectu de regulamentu,

pentru regularea și îmbunatatirea cântului bisericescu in Romani'a.

Art. 1. Se se infintiedie la amendoué Metropolielle și la tóte episcopiiile câte o scóla de cântari bisericesci.

Art. 2. Se se inscrie in bugetele respective câte 4000 lei pentru intretinerea acestoru scóle, din care 1000 se se dea celui mai bunu cântaretiu respectivu, spre a predá cântarile, éra restulu se se dea cá ajutoriu pentru intretinerea eleviloru recrutati dintre copii saraci, cari au terminatu cursulu invetiamentulu primaru și voru avea calitatile cerute, spre a deveni cântareti.

Art. 3. Se se institue de către Sântulu Sinodu o comissie compusa din trei cântareti cei mai buni ce se gasescu asta-di in tíera, care se aléga dintre melodiele astadi esistente in Romani'a, pe acele mai bune și mai conforme cu cântarea nóstra vechia nationala, se le coréga si arangedie sistematicu, dupa intrebuintiarea lor in biserica. Colectia apoi se se supuna la cercetarea și aprobarea Sântulu Sinodu, dupa caré ele se devina norma pentru cântarea bisericesca și pentru predarea ei in scól'a.

Art. 4. Membriloru comisiunei de cântari li se va dá o diurna de 150 lei pe luna in totu timpulu ocupatiunei cu acésta lucrare, care in totu casulu nu trebuie se duredie mai multu de doui ani.

Art. 5. Se se institue o alta comissie, totu de Sântulu Sinodu, compusa celu puțin de doui, cei mai buni artisti dintre dirigentii choruriloru esistente, care se aléga și se completedie cântarile armonice chorale, ce merita a fi esecutate la serviciile divine și la alte solemnitati religioase, la care se cere cântarea chorală.

Precumu: renduiél'a liturgiei ordinare anuale și a postulu mare, renduiél'a tedeumulu, a cununiei, a in-mormentarei, a aghiasmei. Cântarile se fia conforme spiritulu bisericescu. Comisiunea acésta va fi retribuita, cá si cea mai de susu. Lucrarea ei érași se marginesce pe termenu de doi ani.

Colectia acésta de cântari chorale de asemenea se va supune cercetarii și aprobarii Sântulu Sinodu. Nu va fi permis a se cântá prin biserici alte cântari chorale, afara de acele revisuite și aprobate de Sântulu Sinodu.

Art. 6. Atátu cântarile melodice, câtu și acele chorale, dupa ce voru primi aprobarea Sântulu Sinodu, se voru recomanda dlui ministru de culte spre a se tipari cu cheltuiél'a statulu, si a se dá spre intrebuintiare unde se voru cere, pe la biserici și scóle.

Art. 7. Se va publica de ministerulu cultelor concursu cu unu premiu suficientu, pentru acelu maietru de musica, care ar' face cea mai nimerita opera de cântari melodice bisericesci, asiediate pe note liniare pentru predarea melodiei bisericesci in scólele normale și rurale din tíera, spre a se putea cu modulu acesta respândi cântarea bisericesca și a inlesni formarea cântaretiloru pe la sate.

Oper'a acést'a trebuie se coprinda: 1. Câte-va stichiri de norma ale fia-caruia din cele 8 glasuri ce compunu melodi'a bisericeii nóstre; 2. prosomiele sau podobiele; 3. renduiél'a liturgiei ordinare și a postulu mare; 4. axiónele serbatoriloru imperatesci.

Manualulu acesta se va supune cercetarei și aprobarei Sântulu Sinodu, dupa a caruia recomandare, dlui ministru ilu va tipari intr'unu numeru suficientu de esemplare, care se va da gratis pe la tóte scólele rurale din tíera și va servi de norma pentru predarea cântariloru bisericesci prin scólele normale și rurale.

Art. 8. Va bine merita dela biserica și natia acelu maietru de cântari chorale, care se va osteni

spre a preface in cântari armonice chorale melodi'a usitata in biserica romana; precum și acela carele va intreprinde a pune pe note liniare tóte cântarile melodice ale bisericeii nóstre.

Cu modulu acesta s'ar simplificá multu modulu invetiarei cântariloru, si n'ar fi nevoie de doué sisteme de scrisu și de invetiatu art'a cântarei, adica de semne de psaltikie și de note liniare. Cei ce invétia notele, nu potu citi semnele, cei cu semnele nu potu intielege notele, și cântarea nóstra bisericesca remâne izolata de art'a generala musicala.

Art. 9. Pana la ispravirea și publicarea cartiloru de cântari bisericesci, prevediute in articolele precedente, Inaltu Prea Sântitiu Mitropoliti și Prea Sântitiu Episcopi sunt in dreptu a na permite se se esecute prin biserici și la ori-ce servicii religioase, cântari care nu corespundu spiritulu bisericescu și reguleloru melodiei și armoniei, care trebuie se distinga cântarea bisericesca.

Art. 10. Sântulu Sinodu se mijlocésca la domnulu ministru de culte, ceréndu cá dsa, printr'unu proiectu de lege se céra la corpurile legiuitoare îmbunatatirea positiunei cântaretiloru bisericesci, anume: a) celoru de pe la mosiele Statulu se li se dea pamenturi de hrana; ér celoru de pe la mosiele particulare, comunele se fia datóre a le dá salarie celu puțin de câte 200 franci de unulu pe anu; b) celoru de pe la orasie, se li se dea salarie macaru de câte 100 franci pe luna din fondurile bisericeiloru, sau la lips'a si neajunsulu fonduriloru bisericesci, din veniturile comunale.

Art. 11. Pentru incuragiarea și emularea culturai cântariloru nóstre nationale bisericesci, cântaretiloru distinsi, mai alesu profesoriloru de cântari bisericesci, precum și celoru ce au lucratu si publicatu opere aprobate in ramulu acesta, se li se dea semnele de onóre si distinctiune, cá si altoru cetatieni meritosi.

loru omenesci a popóreloru si gintiloru nesmintitu a trebuitu se aiba a s'a „Canna“ unu alu seu „Hannibal ad portas.“

Disciplin'a bisericesca in partile Satmarene unde greco-catholicismulu ar trebui se fia, mai compactu mai viguros decatu ori unde, dorere! se afla in cele mai triste spasuri de destramare.

Ingerinti'a straina in afacerile nóstre bisericesci, incatu in intielesulu resolutiunei min. reg. ung. de cultu si invetiamentu de datulu 24 Decembre 1875, Nrulu 17274, o comisiune micsta esmitenda din partea comitatului si a ordinarieteloru (Orade, Gherl'a), precum si intervenirea antistieloru comunali (alocurea reformati, ba chiaru si jidane) avea se ne vindece bólele schematic preotiesci dotatiunali, mai tardiu octroarea schemei Popoviciane, fara ascultarea clerului si a poporului (a se vedea resol. min. reg. ung. din 3 Novembre 1880, Nrulu 29607); processele, persecutiunile inaugurate de catuva timpu in contra considerabilei parti a preotiei nesatisfacute cu publicarea, respective unilateral'a octroare a noiei scheme, unde competintiele sunt parte indiumatate, parte — multe functiuni ne mai fiindu in usu, — nu dau nici unu contingentu de dotatiune; prin figurarea astfelu a gubernului statului si a comitatului cá patronulu si ocrotitoriulu poporului, precum se dice — in contra exactiunilor (zsarolás) preotiesci, ajungendu la stadiulu atatu de tristu, incatu acelu poporu pacinicu, bunu si blandu, care de trei secle, aprópe, cu rara tenacitate si-a conservatu uniunea cu urbea eterna, si si-a complanatu trebile sale bisericesci in ambitulu biserice, mamei sale dulce, in ambitulu acestui sacru Palladiu, unde 'si potu ascurá si conservá si atribuitele sale natiunali, acum intorcendusi dosulu cátra vestale ce au alimentatu in elu santele afecte de pietate si devotiune, santele schintei de iubirea natiunei sale, cécra refugiu in contra clerului acolo, de unde chiaru in cele bisericesci nici cu unu bine nu s'au pomenitu; crescerea clerului tineru in institute straine si prin urmare diferitele aspiratiuni si idei ale aceluia: abia aflanduse intre 2—3 identitate, contielegere, uniformitate in afacerile lor bisericesci-scolari, in deplinirea cultului D-diescu in administrarea sacramenteloru, in estirpirea superstitiunei, a abracadabeloru; alocure cuprindiendune amvonulu, ba chiaru si altariulu in contra disciplinei bisericesci relativu la limb'a canonica rituala, — ibridismulu, cá astadi máne se ni se scótia Larii si Penatii din santele lacasiuri ale parintiloru nostri, tóte aceste fiindu semne invederate ale decadentiei disciplinei nóstre bisericesci, si ale desecarei in mare parte a arterieloru ce au se conserve in noi, in ambe partile sale constitutive, — corpulu misticu alu dulcelui mantuatoriu.

Aceste triste adeveruri ne indémna pre subscrisii cá folosindu-ne, de binevenit'a ocaziune, cu devotamentu se reclamamu reactivarea vietiei sinodali in bisericea nóstra, ba chiaru pe noi aparținetorii eparchiei Oradane ne indémna si primul pastoralu alu actualului episcopu diecesanu preasantitulu parinte Michailu, unde prevederile de sínódele micste ni-au caditu la timpulu seu mai dulci, decatu órecandu Israelteniloru obositi strugurii aurii de pre ramurile vinielor din Esdrelonu!

Primulu argumentu pentru reactivarea sinodality este, reconstituirea metropoliei nóstre, si prin urmare organisarea provinciei nóstre bisericesci asia, cá aceea dupa patriarchulu Romei numai dela metropolitulu ei se atérne, carea provincia inse fara necsu organicu, fara viétia sinodala, numai dupa nume esista, in realitate inse se póte asemená cu padure fara umbra, inaltime sau afundime fara estensiune, sau daca este ceva, atunci se póte asemená cu chabriad'a unde atletii se aventura fara se inainte. Deci prelánga reconstituirea metropoliei e unu ce absolutu necesariu si reactivarea organismului bisericescu sinodale, cá sangele ce are a sustinea viétia in intregu corpulu, se cerculedie intr'o anumita proportiune naturala — organica, in tóte membrele corpului.

Alu doile argumentu e spiritulu timpului constitutionalu; candu fara concursulu poporului devenitu suveranu, e imposibilu a organisá trebile administrative, disciplinari bisericesci, cá-ci gubernulu care are de a dá executiunei atari intreprinderi, si insusi cá effusulu maioritatiei representatiunei poporului nu póte ajutá fara a fi perfidu fačia de poporulu suveranu, — pre una sau alta cáрма bisericesca, de a octroa legi, mai alesu oneróse, fara concursulu credintiosiloru respectivi de o parte, éra de alta parte e absurdu a cugetá, cá poporulu se dea máná libera reprezentantiloru sei respective gubernului de a primí, autenticá si a dá executiunei atari intreprinderi, fačia de cari nu li s'a datu nici-o inpoternicire, nici-unu mandatu.

Alu treilea argumentu, sunt §§. 2—3 si 8 art. 20, ai legii din 1848, dupa cari, pre basea reciprocitatii de dreptu, precum altoru confessiuni, asia si gr.-catholiciloru le compete dreptulu de a fi ascultati prin gubernulu tierii, a li se apretia pretensiunile juste de autonomia bisericesca, a li se concede intrunirile, congresele bisericesci, pentru inaintarea bunastarei bisericesci-scolari; au dreptu a pretinde dela statu, cá decisiunile legalmente aduse adeca: intre barierele unui statutu organicu ce va fi a se aprobá, se se accepte, se se dea executiunei; adeca li competu acele drepturi de cari p. e. gr.-orientalii si deschilinitu reformatii, se bucura mai de multu timpu.

Cu fiescu devotamentu recomandandu inalteloru apretiaru ale preavenerandului conciliu cele enarate, cu omagiala diferentia ceremu:

1. O resolutiune din partea preavenerandului conciliu provincialu, prin care chiamandu-se la unu congressu bisericescu provincialu si mirenii mai distinsi din tóte eparchiele conprovinciali, se se faca energica protestare contra anticanonicului, anticonstitutiunalului amestecu strainu in trebile bisericesci disciplinarie, pretendienduse suspinderea numai decatu a obligamentului de a se observá schem'a Popoviciana unilateralmente octroata prin gubernulu tieriei. Sav'a, Clainu si Maioru au fostu gata mai bine a dimissioná, a se inferá sau chiaru a se incarcá, decatu se suferé pângarirea disciplinei nóstre bisericesci.

2. In religionariis ad suam maiestatem recurrendum (art. 30—17—14) pre lângá cuviintiósa notificare la gubernulu tieriei, ceremu a se substerne Sacratissimei Maiestati pentru inalta aprobare una statutu organicu bisericescu, pre bas'a carui, circa sacra, adeca in afacerile scolari-economico-fundationali, implerea canonica autonóma a oficialoru inalte bisericesci, dotatiunea preotiei, va se dica, in trebile administrative externe, se participe intr'o mesura proportionata si contingentulu mireniloru nostri; si pana ce cuventulu trupu s'ar face, ceremu ceea ce atérna numai dela noi si anume:

3. Infintierea unui seminaru teologicu romanu in Oradea-mare crescenduse si pana atunci clerici eparchiali in seminariile din Blasiu si Gherl'a.

4. Opierea functiuniloru sacre in limb'a ne-canonica, ne aprobata de santulu scaunu apostolicu si astfelu mustrea cuviintiósa a abusantiloru.

5. Adoptarea calendariului Gregorianu.

6. Reactivarea conferentieloru scolari districtuali.

7. Prescrierea manualeloru si astfelu uniformitatea in invetiamentulu poporalu.

8. Denumirea respective propunerea de capitulari si a preotiloru casatoriti.

Cu fiesca incredere sperandu inaltele ingrigiri din partea preavenerandului Conciliu Provincialu, amu remasu pe lângá sarutarea maniloru.

(Urmédia subscrisile.)

Cestiunea Dunarei.

Acum câteva dile, dice „Telegrafulu“ din Bucuresci, press'a vienesa érá plina de bucuria si vorbia cu cea mai mare sigurantia cá propunerea Barrère va fi primita de tóte poterile, afara de Romani'a, astfelu cum a fostu prezentata de gubernulu francesu. De atunci a tacutu cu totulu asupra acestei cestiuni, dara in schimbu press'a russa se ocupa cu mare staruintia de ea, si ne face a crede cá propunerea Barrère nu va fi primita de gubernulu din Petersburg fara modificari. In adeveru diariulu „le Nord“, care este recunoscutu cá organu alu cabinetului, vorbindu despre propunerea Barrère, scrie urmatórele:

„Propunerea organisédia comisiunea micsta in sensulu austriacu, de vreme ce ordinea alfabetica va dá doua voturi Austriei in anulu de ántaiu: votulu delegatului germanu impreuna cu alu ei, apoi pe acela alu delegatului austriacu impreuna cu alu presiedintelui austriacu. Deci, anulu de ántaiu voru fi votate regulamentele si numiti agentii insarcinati cu executarea lor. Dupa cum se póte vedea, totulu sta aci. In schimbulu acestei concessiuni, Austri'a acórda legatur'a intre existenti'a comisiunei micste si prelungirea pentru siépte ani si jumetate a comisiunei europene.

„Tóte acestea sunt diametralmente opuse cu tractatulu dela Paris din 1856, cu protocolulu dela Londr'a din 1871, precum si cu tractatulu dela Berlin din 1878, care au stipulatu cá, o data sarcin'a sa tehnica indepl'nita, comisiunea euro-

péna se va dissolvá si va fi inlocuita cu o comisiune tiermuréná.

„Comisiunea européna a fostu prelungita in 1871 pentru doui-spre-dieci ani, adeca pana la 1883; dara tractatele n'au prevediutu o comisiune micsta care se inlocuiesca comisiunea tiermuréná stipulata dela Portile de feru pana la gurile Dunarei.

„Astfelu dara, din punctulu de vedere alu fapteloru si alu dreptului, adeca alu tractatelor, singurul in care ne punemu in acestu momentu, tóte acestea nu paru nici-de-cum regulate. Se cunoscu destulu de bine principiile care dictédia intr'unu chipu ne-schimbatoru conduit'a gubernului russu in asemenea materii, pentru cá se nu fimu convinsi cá, de si elu contesta poteriloru dreptulu de a-si modificá otaririle lor primitive, elu va cere se se incépa printr'o discussiune si o intielegere intre cabinete asupra cestiuniloru pendente.“

Póte cá n'amu fi reprodu su aceste renduri daca n'amu fi sciutu cá „le Nord“ este organu autorisatu alu gubernului din Petersburg. Candu unu asemenea diariu ne spune cá Russi'a nu póte primi propunerea Barrère astfelu precum a fostu prezentata, de vreme ce ea este contra tuturor tractatelor existente, apoi elu ne face a crede cá delegatulu nostru din comisiunea dunaréná va avea unu ajutoriu puternicu, in resistenti'a sa, in delegatulu gubernului russu. De altmintreli, chiaru si mersulu afacerii egiptene ne da sperantia cá Engliter'a nu va mai primi propunerea Barrère, de cátu póte cu nisce modificari care nu 'i voru conveni Austriei nici-de-cum. Se vede cá acésta este si caus'a de se aména mereu desbaterile din comisiunea dunaréná asupra propunerei francese, desbateri care nu se voru ispravi póte in actual'a sesiune a comisiunei européne.

Discursulu dlui M. Cogalnicénu

tinutu in siedinti'a Camerei dela 1/13 Maiu.

(Urmare.)

Dlu M. Cogalnicénu. Asia vé aduceti aminte cá la ántaiele preliminaru pentru precurmarea resbelului Crimeei, Austri'a propunea cá se ni se dea jumetate din Bassarabi'a, incependu dela Hotinu si pana la Marea-négra.

Russi'a intépina dicédu Europei: voiti se ne luati Bassarabi'a cá cestiune de dreptu? Intielegu atunci se ne-o luati tóta, cum a fostu mai inainte, cá parte a Moldovei! Póte cá nu ar fi fostu dreptu se i-o luamu, dar atunci nici altulu n'a trebuitu se 'i ia inainte de noi o alta parte. Dar' vedu cá nu puneti inainte cestiunea de dreptu. Cereti numai se ve damu o parte de pamentu cá o garantie pentru libertatea Dunarei. Primimu dar' atunci se ve damu numai acea bucata de pamentu care este alipitu de-alungulu Dunarei. In acestu simtiu dar, Europ'a a trasu nou'a linia, luandu din Bassarabi'a russésca si alipindu de Romani'a o fasie de pamentu, incependu dela Cotulu-Morei si mergendu pana la Alibei!

Totu in asemenea ideie, aceea de a zadarnici influenti'a Rusiei, de a se evitá o ciocnire la Dunare intre ambele state, s'a hotaritu infintierea comisiunei europene dunarene; proclamandu-se neutralitatea Marei-Negre, marginindu-se Russi'a d'a avea o flota de resbelu la Marea-Négra, s'a voitu a se lipsi de sistemulu de neutralitate a Marei-Negre, si insusi gurile Dunarei, care se privia cá facédu parte din navigatiunea maritima a marei, cá facédu parte din insasi Marea-Négra!

In vederea acestui mare scopu s'a creatu comisiunea européna, primita de Austri'a numai si numai pentru cá contribuia a paralísá influenti'a preponderanta a Rusiei, atatu in Marea-Négra, cátu si la Dunare!

Dloru, eu sunt departe d'a aruncá celu mai micu blamu ómeniloru de statu austriaci, cari au intínsu pretentiunile lor de discussiune asupra Dunarei nóstre.

Fia-care cetatiénu alu unei tieri, fia-care barbatu publicu alu unui statu, este datoru inainte de tóte a lucra pentru binele patriei sale, pentru marirea si sporirea infloririi tieriei sale. Ministrii austro-ungari se silescu a activá propasirea politica si economica a Austriei, a'i indoi puterile si influenti'a. Pentru acésta ei merita recunoscinti'a cetateniloru lor, si insusi noi Romani nu putem se le voimu reu pentru cá 'si facu datoru de buni austriaci candu ei se silescu a intinde dominatiunea chiaru in detrimentulu nostru!

D. G. S e f e n d a c h e. Nu se admira o nedreptate.

D. M. C o g a l n i c é n u. Rogu pe domnulu

Sefendache se bine-voiesca a nu me intrerupe. Au si noi candu amu putea n'amu face ca si Austri'a! Ve rogu nu me intrerupeti, nu suntemu aicea se tractamu teori'a drepturiloru poporeloru! Daca voiti a me combate dvóstra omu de talentu, puteti a vorbi la rëndulu dvóstra.

Ei bine, ceea ce facu mari barbati de statu ai Austriei, suntemu datori si noi micii barbati de statu romanu a face pentru patri'a nóstra, si inca noi trebuie se punemu mai multu zelu decâtu ministrii ai marei Austrii intoemai cum mosinénulu, micu proprietaru 'si apera cu m'ai multa energia palmaculu seu de pamentu, decâtu 'si apera marele proprietaru o parte, din intins'a sa proprietate.

Dloru, Austri'a dela inceputu a aretatu motivele politice cari au indemnato se faca concessiunea de a primi infintiarea comisiunei europene la gurile Dunarei!

Aceste motive erau ca prin acésta comisiune exceptionala din regimulu creatu fluviiloru mari. Europ'a inlaturá preponderantia exclusi'a a Rusiei dela gurile Dunarei, ca o consecintia a neutralitatii Marei-Negre. „Consimtiu si eu, statulu celu mai importantu dintre statele danubiene, dicea guvernulu austriacu, ca se ne lepadamu in favórea Europei de o parte din drepturile ce apartinu statelor riverane, spre a ajunge la paralisarea hegemoniei Rusiei, asupra Marei-Negre!“

Amu aci sub ochi o nota fórte importanta a comitelui Beust, ministru de afaceri alu Austriei, adresa la Londr'a, din 19 Ianuaru 1871, atunci candu se tracta despre propunerea printului Gorceacoff, d'a se anulá marginirea impusa Rusiei prin tractatulu dela Paris, de a nu avea flota de resbelu in Marea-Négra, inse totu deodata si despre prelungirea comisiunei europene dela gurile Dunarei. Acésta nota desvóltá pe largu esitatiunile Austriei de a se mantiné si asupra Dunarei unu controlu europénu. Éta partea cea mai importanta a notei:

„Cependant, pour faire ressortir la nécessité, la nécessité que, si une fois la question de la mer Noire est mise en avant par la Russie, il faudra également traiter des questions de la navigation dans leur ensemble, il y a un point de vue plus élevé à placer en tête de toute la discussion, et nous ne devons pas craindre de l'aborder.

„Déjà las des préliminaires de la paix de 1856, le gouvernement impérial et royal, afin de contribuer pour sa part à atteindre le but éminent d'un contrôle européen sur les forces navales de la Russie dans la mer Noire, a consenti non sans quelque répugnance à subir pour son compte ce même contrôle européen sur le Danube.

„Le gouvernement impérial et royal a fait le sacrifice que ce fleuve—malgré l'inégalité marquante des conditions physiques, commerciales et politiques des pays qui forment ses rives—fût non seulement rangé au nombre des rivières conventionnelles soumises à un régime uniforme et commun à tous les riverains — mais aussi placé en quelque sorte sous la surveillance de Puissances non-riveraines.

Or, si la dignité d'une grande Puissance est invoquée pour faire cesser, en faveur de la Russie, le contrôle européen sur la mer Noire, il n'est que juste que le même contrôle vienne à cesser également pour l'Austrie-Hongrie et pour ses co-riveraines sur le Danube etc. etc.“

Cum vedeti, dloru, la ori-ce ocasiune guvernulu austriacu voia se se scuture de controlulu pe care Europ'a si-l'a pastratu asupra Dunarei, si in contra ei s'a facutu tractatulu dela Londr'a, care prelungea esistentia comisiunei europene pana la anulu 1883, si era dupa tractatulu dela Berlinu si mai inainte prin același tractatu dela Londr'a Austri'a avu grija de a se face a se prevedea ca sta numai in puterea statelor riverane ale Dunarei de a se intelege asupra conditiuniloru, intrunirii comisiunei riverane statornicita prin art. 17 alu tractatului de Paris.

Ce era acea comisiune riverana, dupa tractatulu dela Paris? Era o comisiune compusa de tote statele riverane ale Dunarei, cari aveau dreptulu se faca unu regulamentu privitoru la navigatiunea, politi'a etc., a Dunarei, inse acelu regulamentu trebuia se pastredie principiulu libertatii navigatiunei Dunarei pe totu cursulu ei, si spre a se putea pune in lucrare, elu trebuia se fia aprobatu de puterile europene. Éta ceea ce facea pe Austri'a se dica prin not'a comitelui Beust, ca Dunarea se pusesse sub controlulu Europei, acésta cu desplaceru Austriei.

Cum sciti, la 1857, abia se subscrisese tractatulu de Paris; si fara inca ca principatele ro-

mane se fia organizate, se si infintiá comisiunea riverana la Vien'a. Acésta comisiune a elaboratu actulu dela 1858, adca regulamentulu de navigatiune pentru intréga Dunare, pe care Europ'a intréga, intrunita in conferintia dela Paris spre a se rosti asupra organizatiunei principatelor, l'a respinsu ca contrariu principiiloru de libertate a navigatiunei proclamate prin tractatulu de Paris; l'a respinsu, cu deosebire pentru doué puncte: antaiu, l'a respinsu pentru ca cum amu disu, actulu dela Vien'a nu coprindea libertatea de navigatiune in totu cursulu ei, pentru tote pavilionele, ci cautá se favorisedie pe riverani sub nume de grand cabotage si petit cabotage; alu doilea, pentru ca acelu actu dicea ca comisiunea riverana avea dreptulu fara aprobarea Europei se si prefaca regulamentele acelea incuviintiate de Europ'a.

La conferintiele din Paris, Angli'a si Franci'a au combatutu mai antei acestu actu, tocmai pentru aceste doué metehne si insusi. Austri'a a fostu nevoita a recunosce ca actulu de navigatiune incheiatu la Vien'a, avea aceste doué pacate. Faptulu positivu este ca acestu actu, inainte de a se aplica cadu in Dunare, unde statu inecat doué-dieci si doi de ani, pana ce in 1880 reaparu d'asupra Dunarei la Galati, sub numele de ante-proiectu. Acestu ante-proiectu contine inse anume acelea-si doué pecate originale pe cari le-a avutu si actulu din 1858. Elu nu consacra principiulu libertatii de navigatiune pentru tote pavilionele si emite érași principiulu falsu cum ca regulamentele facute de comisiunea européna aru putea mai tardiu se se prefaca de cátra o simpla comisiune mixta, fara aprobarea acestei comisiuni europene. — Acestea ca prolegomenon.

Acumu venimu la cercetarea starei legale, care astadi este in vigóre pentru Dunare in totu cursulu ei. Acésta stare legala este acea fixata de tractatulu dela Londr'a, din 13 Martiu 1871. Elu n'a primitu prin tractatulu dela Berlin de cátu partiale modificari. Cea mai importanta este aceea privitoria la spargerea Portiloru de feru. Precum v'am aratatu in cursulu interpelatiunei mele privitor la Portile de feru, art. 6 din tractatulu dela Londr'a incredintiá spargerea stencelor puteriloru riverane, adica Austriei si Turciei. Tractatulu dela Berlin o incredintiá numai Austriei.

(Va urmá.)

George Asachi.

George Asachi este nascutu in Hertia, targusioru in Moldov'a de susu, la anulu 1788 Martiu 1, diu'a Santei Dochii, homonima cu Dachi'a sau Daci'a pe care elu a ilustrat'o prin balada Dochii'a si Traianu.

Parintele lui George Asachi, carele, dupa mórtea soției sale a intratu in tagm'a calugarésca cu nume de Leonu, barbatu invetiatu, apretiuindu o educatiune classica, pentru crescerea filor, s'a mutat cu famili'a sa la Leopolu in Galiti'a. Din etatea de noué ani, George a urmatu ecole cursulu studiiloru in limbile: Polona, Latina si Germana, si la 1804 l'a incheiatu la universitate, capetandu si gradulu de doctoru in filosofia.

Dara totuodatu elu s'a aplicatu la specialitatea ingineriei civile, si in etatea de 17 ani a capetatu diploma de ingineru si architectu. In asta insusime a ridicatu planuri geodesice si a construitu in Leopolu o casa mare in suburgulu Halitsch. Inturnandu-se la Jasi, elu s'a aplicatu in lucrarile artei sale, si dupa alu seu planu s'a construitu casele dnei principese Elena Sturdza-Pastrovano.

O grea patimire, urmata dupa friguri indelungate, l'a indatoritu, dupa consultulu doctorului Walter, a schimbá clim'a. Dreptu care, in lun'a Augustu 1805 a calatoritu la Vien'a, unde a urmatu studiulu inaltelor matematice sub directiunea celebrului astronomu Burg, carele fu de Napoleon I desemnatu pentru calcululu tableloru lunare, atatu de folositoare navigatiunei.

Dara aceste studii fura intrerupte de invasiunea francesiloru si batali'a dela Austerliti, disa a trei imperatii, intre Napoleon I si imperatori Rusiei si alu Austriei. Dupa restatornicirea pazei, Asachi a urmatu la Vien'a studiile matematice si pictur'a pana la anulu 1809.

In acea epoca, Moldov'a era ocupata de armat'a rusésca si admiralulu Ciciagoff, supra-comandantele ei, prin interventiuinea parintelui lui Asachi, a fostu propusu acestuia unu postu in corpu ingineriloru cu gradulu de locotenentu; dara elu, preferindu invetiatur'a classica, in locu de a se inturna in tier'a sa, a purcesu la Rom'a, unde s'a aplicatu la studiulu archeologiei si alu limbii italiene, in care a publicatu mai multe compuneri intre care si Sonetulu inseratu in jurnalulu oficialu: Il Campidoglio Nr. 154, dupa care societatea literara din Rom'a l'a admisu de membru extraordinariu.

La anulu 1812, candu Napoleon I a intreprinsu a sa mare expeditiune in Russi'a, generalulu Miollis, comandantulu garnisónei franceze din Rom'a a indemnato pe Asachi a se inturna in Moldov'a, unde, dupa dicerea sa, armat'a franceza avea din Russi'a se treca spre a restatornici imperiulu anticu alu Daciei.

Asta ideea a electrisatu pe Asachi dara cu inturnarea sa la Jasi, a auditu despre memorabil'a catastrofa in Russi'a si in locu de Francesi a aflatu pe principele

Scarlat Calimachi, inconjuratu de o ceta de Fanarioti, cari, in mandria lor, despretuiiau totu sentimentulu de nationalitate romana si Asachi se vediu strainu in patri'a sa. Tote dregatoriile erau coprinse de acesti greci. Pe un'a numai nu puteau pune man'a; adeca pe aceea de hotarnicii de mosii impresurate, si care cereau nu numai vechosciinta limbii romane, ci inca si descifrarea vechiloru documente.

Revolutiunea grecésca din anulu 1821, care s'a fostu nascutu in Moldov'a, si crudimele faptuite de cetele greciloru numiti Eteristi, au ocaionatu emigrati'a a celei mai mari parti din locuitori. Asachi cu a sa familie de asemenea a urmatu acestui povoiu si s'a refugiatu in Bassarabi'a.

Dupa ce turcii, prin congressulu dela Laibach, s'a autorisatu a infrená rescóla, Pórt'a a numitu de domnitoriu pe Ioanu Sandu Sturdza, carele chiamá pe Asachi si lu randu agentu diplomaticu alu Moldovei la curtea din Vien'a.

La 1831, elu fu numitu archivaru de Statu si se ocupa cu culegerea documentelor vechi, privitor la drepturile tierii; la 1829, pe candu press'a era in fasie, gasindu-se numai la mitropolie unu téscu pentru carti bisericesci, si pe candu locuitorii tierii nu aveau altu mijlocu de cátu vestile din gura in gura, de a afla ce se petrece in afara, dara chiaru si inaintu, elu a fostu carele celu antaiu a avutu inspiratiunea si curagiuu intre toti de a luá initiativ'a de a pune mana pe stindardulu pressei, fondandu acea antaiu fóie periodica intitulata: „Albin'a Romana“, urmata de „Patri'a“, care a continuatu 33 de ani si „Buletinulu oficialu“ alu guvernului. La 1839 elu a instituitu conservatoriulu filarmonicu, a carui elevi au pututu cu succesu representá romanesce oper'a „Norma“. Intre multe alte piese teatrale, de elu prelucrate, care fura reprezentate pe teatrulu de societate si pe acelu publicu, elu mai adaose ale sale originale compuneri, precum dramele nationale: „Petru Raresiu“, „Elena-Dragosiu“ si „Turnulu Butului“. Comediile „Pedagogulu“, „Tigani“ la ocasiunea eliberarii lor de sclavia. Elu a datu la lumina din istoria patriei, mai multe brosiuri ilustrate cu tablouri litografice si fóia periodica „Icón'a Lumei“ insocita cu stampe, unu atlasu geograficu, lucrari cari au contribuit la deşteptarea spiritului nationalu si la respandirea cunoscintelor folositoare, dintre care n'a lipsitu si acele pentru tragerea nemului din Romani, si prin fondarea unei antaiu fabrici de chartie pe a sa mica proprietate, antic'a Petrodava, a deşteptatu industria nationala.

Pentru a da la straini o idee despre istoria tierii elu a tradusu si a publicatu in limb'a franceza, „Nuvelele istorice ale Romaniei“, o culegere a poeziiloru sale, compuse dupa regulile prosodie, cari le-a adaptatu la caracterulu limbii si mai multe fragmente in limb'a Italiana, Franceza si Germana.

Congressulu literaru internationalu.

(Correspondenti'a speciala a „Romanului“.)

Rom'a, 21 Maiu 1882.

Astadi s'a deschisu, la Capitolu, congressulu asociatiunii literare internationale, sub presedinti'a d-lui Paolo Ferrari*) delegatu alu ministeriului instructiunei publice alu Italiei, si cu asistenti'a primariului Romei, d. Duce Torlonia.

Asista si d. Louis Ulbach.

V. Hugo, presidentulu de onóre a tramisu o scrisóre prin care se scusa ca n'a potutu veni.

Presidentulu si primariulu urédia buna venire congressistiloru.

D. Ulbach vorbesce de influinti'a literaturii latine si a artiloru remase dela Rom'a asupra civilizatiunii moderne.

Vorbesce reprezentantulu societatiei literatoriloru englesi, apoi acela alu societatiei literatoriloru germani. Acestu din urma delegatu se arata cam prea multu partisanu alu cosmopolitismului si alu doctrinei „omu si omu, lipsésca ori-ce diferentia intre natii etc.“

Delegatulu Spaniei si alu Americii spaniole dicu ca si ei sunt quasi Romani.

D. Obedenaru, delegatu romanu, a disu:

„Cá delegatu alu ministeriului instructiunei publice alu Romaniei, si cá cetatianu alu acelei coloni, romane dela Dunare, care fu in timpu de 18 secole, sentinel'a cea mai inaintata a latinitatii in Oriente, care fu o particica deslipita din Itali'a si pusa in calea hórdelor barbare cari invadau lumea civilisata, — eu salutu metropol'a latiniloru, si multiamescu fórte cordialmente ilustrului nostru presidentu dlui amendatore Paolo Ferrari si dlui duce Torlonia primariulu marii cetati pentru urarile de buna venire, frumoşele cuvinte si sentimentele de simpatie ce ambii esprimara reprezentantiloru literaturiloru straine.“

Primariulu Romei a relevatu cu mare satisfactiune cá delegatulu Romaniei, alu Spaniei si alu Americii spaniole s'au declarat a fi quasi concetateni ai Romaniloru.

Sciri diverse.

— (Baronulu de Mayr la Bucuresci.) Escenti'a sa ministrulu plenipotentiaru alu Austro-Ungariei, d. baronu de Mayr si-a luat din nou rolulu de agentu politicu in sinulu societatiei unguresci, ce s'a intrunitu in Dumineca Rosaliiloru la gradin'a Patzak de langa Cismegiu.

*) Se nu se confunde d. Paolo Ferrari, autoru comicu italianu, care presida congressulu, cu d. Ettore Ferrari, sculptorulu care a lucratu statu'a lui Heliade Radulescu.

Dupa ce s'a cetitu o disertatiune asupra fanariotiloru, s'a declamatu o poesia ce ametia lumea cu ispravile unui Honved, care si-a datu ortulu popei la luarea cetatiei Bud'a candu s'au batutu Ungurii cu imperatul pe care ilu reprezenta astadi d. de Mayr. Amu crediutu ca escelentia sa nu cunosce limb'a unguresca, candu veni insusi se ne desmintia. Intr'o limba classica, la finitulu siedintiei, ministrulu austro-ungaru recomanda membriloru se nu uite ca in tier'a acesta sunt numai nisce ospeti si le cita apoi cuvinte ale poetului revolutionaru: O Magiarulule! neclintitu fii credintiosu patriei tale!

Regretamu ca d. baronu de Mayr se scie asia de pucinu calauzi de regulele diplomatice si ca nu lasa pe meseriasii ungurii, din care se compune societatea, se si vedea de munc'a din care traiescu, ci le ametiesce capulu cu politica resvratitoare.

(Romania libera.)

— (Romania Irredenta.) Citimu in diarulu vienesu „Neue freie Presse“ dela 16/28 ale curentei urmatoarele:

„Manifestulu adressatu de „Romania Irredenta“ cu ocadia aniversarei ridicarei Romaniei la rangulu de regatu, catre tote sub-comitetele din Romania, Transilvania, Banatu si Bucovina, este indreptatu mai cu osebite contra principelui romanu din cas'a Hohenzollern si contra Austro-Ungariei. Este imposibilu se reproducem ceva; mentionamu numai atatu, ca, manifestulu declara amenintata civilisatia prin germanii dela nordu si dela sudu, propaga unirea poporeloru latine pentru sdrobirea germaniloru, indamna pe toti romanii fara deosebire de partid la lupta contra nesuferitului strainu si stabileste ca programa detronarea dinastiei Hohenzollern si formarea unui statu daco-romanu. Manifestulu s'a tiparitu intr'o tipografie secreta din Bucuresti.“ Cu asemenea calumni si insinuari peafide credi inamicii Romaniei si ai natiunei romane se si ajunga scopurile loru meschine. Se insiela amaru, pentru ca romanii sunt cu multu mai prudenti, decatu se cadia in asemenea curse.

— (Petrecere de vera.) Junimea studiata dela gimnasiulu superiore din Blasiu va arangea o „Petrecere de vera“ Sambata in 3 Juniu st. n. a. c. in „Berculu Metropolitanu“. Dansulu se va incepe la orele 2 dupa amiedi.

Blasiu, 31 Maiu st. n. 1882.

Comitetulu arangiatoriu.

Critica ca la Bucuresti.

(Unu respunsu.)

Purcelasiu cu coda sfredelu
Si cu betie in locu de laba,
Cum mai bine i se siede
Unui purcelasiu de treba!

Arta poetica (Sic!) Eminescu.

Dlu M. Eminescu vrundu se ne arate ca nu in tote dilele sunt pastile, Duminica 28 Martiu, dupa ce ciocni unu ou rosu cu conationalulu dselu, dlu Joanu Slavici si dupa ce se dedulci in tote chipurile la Enache birtasiulu si altii, lua condeiulu de dupa urechie si incepu a asvarti cu noroiulu in care domni'a sa se scalda vecinicu cu mare paraponu asupra revistei literare din Bucuresti „Literaturulu.“

Dupa ce ia intr'unu articulu bibliograficu si isi ridica pe conationalulu seu pane in slavi, din regiunile acelea inalte se scufunda intr'o balta cu noroiu si incerca a inoroi, — spoindu-se.

Slavici, Chibici, Gaschter, Cremnitz, Eminovici (transformatu in Eminescu) Butta, Carageali etc. sunt nume de scriitori in limb'a romanesea, de si numai nume romanesci nu potu fi; fia-caruia, care va fi cititu „Convorbirile literare“ dela Jasi si „Timpulu“ din Bucuresti, ii sunt de siguru cunoscute. Amu citatu aceste nume spre a sdrobi un'a din injuraturile ce dlu Eminescu arunca surugiesce asupra literatoriloru dela „Literaturulu“ numindu-i, unu tineretu semi strainu, revista in care figuradia nume ca alu lui Sionu, Macedonschi, Zamfirescu, Ventura, Dragulescu, Moscu, Bozoianu, Stoescu, Racovita, Matild'a Poni, Velescu etc. care numai bulgaresci ori turcesci nu potu fi. Pote ca se va fi orientatu dnia sea de numele lui Nizetu, Chardon, Cohen, Papazoglu etc. cari au scrisu in limbele: franceza, elina, italiana etc. „Literaturulu“ tindiendu a deveni o revista deschisa tuturor literaturiloru. In ori-ce casu e mai bine se fii semi-strainu de catu strainu de totu.

Ca revist'a „Literaturulu“ isi duce cititorii prin locuri malfamate sub pretestulu de a face poemuri a la Alfred de Musset. Hei! Domnule Eminescu, lumea s'a saturatu de versuri ca „Purcelasiu cu coda sfredelu“, etc. si scriitorii moderni canta a vedea suferinti'a, a vedea nepasarea, miseri'a, indiferinti'a, nenorocirea pe care in secolulu actualu omulu simtitoru le intalnesce la ori-ce pasu. Scriitorii „Literaturului“ e forte adeveratu ca, nu se plimba ca dsea prin gradini cu pradiu¹⁾ si cu guli. Ei n'au obicei a furá dela poporu si punendu-le floricele se se impodobesca cu ele. Apropo de Alfred de Musset (fiindu ca adusesi vorb'a)

¹⁾ Cépa lunga bulgarescu; guli'a este ceea ce se dice in Ardealu cararabe, coruptu din nemtiesculu Kohlribe; pe alocurea ii dicu si curechiu nemtiescu.

trebuie se'lu fi cititu, lectiuni de limb'a franceza ati luat dela dlu Bonifaciu Florescu, aru trebui inse se mai luati multe ca se'lu intielegeti, ca-ci stilulu ce dvostra intrebuintati denota lips'a complecta de educatiune.

Pretinsii autori cu malonestitatea loru plagiara si cu obrasnici'a cu care ei pe ei insusi se proclama mari autori, mai dice dlu Eminescu. Me intrebui la aceste cuvinte grosolane, in ce carciuma ore isi va fi pututu turti fesulu dsea? seu in casu contrariu, unde ore i-ar fi loculu? . . . Ca-ci ve intrebui pe dvostra, ce puteti crede de unu ore cine care vine fara proba, fara banuila macaru, se acuse o pleiada intraga aruncandu-i epetete ca malonesti, plagiatori, obrasnici, pretinsi autori, etc.? Eu unulu lasu la apretierea cititoriloru se'i gasesca loculu ce va crede ca merita.

Termina in fine dsea prin a numi pe cei dela „Literaturulu“, catari intelectuali si o sema dintre ei impodobiti cu medali'a Bene-merenti.

Catu despre cuvintulu catari intelectuali ii voiu spune ca e mai preferabilu a fi cataru si de a nu fi remasu magariu cu urechile lungi! . . .

Despre Bene-merenti; aci am voitu se ajungu.

Hei dnle Eminescu, ai luat'o inainte, mei frate, te ai agatiatu dta de acesta decoratiune in locu se se agatie ea de dta! . . . Cunoscemu noi chichiti'a dale oftedia camu multi dupa densa si apoi paraponulu Dvostra a luat nascere din Noptea de Februaru, poesia a dlui Al. A. Macedonschi care a placutu atatu dlui Maiorescu, dlui Alecsandri si mai alesu dlui Hajdeu si Ureche, si la cati si la cati altii. Asia e legea naturei dnle Eminescu, unii cademu altii ne ridicamu, nu trebuie cu tote astea se vii dta, se faci din negru albu si din albu negru, ca-ci unu proverbu romanu, dice: „Ap'a curge dar' pietrele remanu!“

O singura intrebare si terminu. Me rogu, matale, iti place candu vedi la noi in tiara ca se prasescu ca ciupercile ovreii, cu masca de francesi seu chiaru de romani neosi, nemti cu titluri de artisti de prin conservatore si sciu si eu ce mai ce, Bulgari si Turci care din zarzavagii²⁾ ori bragagii³⁾ se facu mai anteu sufleri si mai la urma devinu poeti si scriitori eminenti? . . . Cu dreptu e? frumosu e? de ce nu stau mai bine in tier'a lor, deca sunt geniuri precum se afisedia aici la noi, pe candu la ei talentulu se platesce insutitu? De ce ce ore vinu se caute a intuneca talentele romane.

S. Moscu.

²⁾ Zarzavatu bulgaresce, usitatu in Bucuresti, in locu de cuvintulu curatu romanescu: Verdetiuri, usitatu la milioane de romanii.

³⁾ Bragagiu, dela braga bulgaresce, beutura acrisiora ce vindu pe strade omeni saraci de totu, bulgari, greci, arnauti, toti venetici, strigandu: Braga dulce, dulce acrisiora, dulce — dolceea.

Pretiurile cerealeloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la

30 Maiu st. n. in Sibiu:

Grâu, dupa cualitati	1 hectolitru fl. 8.—8.80
Grâu, amestecat	1 „ „ 6.80—7.60
Secara	1 „ „ 4.80—5.20
Papusiou	1 „ „ 5.20—5.60
Ordiu	1 „ „ —.—
Ovesu	1 „ „ 3.40—3.80
Cartofi	1 „ „ 3.20—3.40
Mazare	1 „ „ 10.—11.—
Linte	1 „ „ 12.—14.—
Fasole	1 „ „ 6.50—7.50
Lardu (slanina)	50 Kilogram. „ 35.—37.—
Untura (unsore topita)	50 „ „ 34—35
Carne de vita	1 „ „ 44—48
Oua 10 de	—.—15

Cursuri de Bucuresti in Lei noi (franci).

27 Maiu st. n. 1882.

Fonduri de Statu:

Rent'a romana 1875 5%	1. 89.1/2
Rent'a romana amort. 5%	„ 90.50
Rent'a romana (R. conv.) 6%	„ 99.—
Obligatiuni de Statu C. F. R. 6%	„ —.—
Inprumutulu Stern 7%	„ —.—
Inprumutulu Oppenheim 8%	„ —.—
Inprumutulu Municipal 8%	„ 104.3/4
Inprumutulu orasiului Bucuresti cu lose	„ 30.—

Vien'a.

Mare magazinu de inzestrari.

Vien'a, Franz Josefs Quai 27.

Numai pe catu ajunge provisiunea.

3 bucati	comesi femeiesci cu broderii fine si garnisite cu dantele	fl. 2.25
3 „	corsete de nopte fine pentru dame	„ 2.25
3 „	fuste (rochii) de costum cu volane si inopodbite cu Plissé	„ 2.25
3 „	ismene cu broderii fine si inopodbite cu fantasie	„ 2.25
12 „	batiste colorate si inseilate	„ —.75
6 perechi	ciorapi pana la genunchi fini, colorati sau chamois	„ 1.50
3 bucati	siurtiuri pentru dame cu altitia si broderie fina	„ 1.50
3 „	panzeturi mari, cusute si inseilate	„ 3.—
12 „	stergare albe, inseilate si colorate	„ 2.20
1 „	panzetura de damastu pentru cafea, fina, colorata si cu tiortiori	„ 1.50
12 „	serviete garnitura fina	„ 1.50
61 bucati	face unu trousseau (zestre) intraga si costa numai	fl. 20.95

1/2 zestre fl. 10.50, — 1/4 de zestre fl. 5.25.

Camesi barbatesci circa 8566 bucati de celu mai finu creton francesu, schirting englesu seu Oxford dela 50 cr. pana la fl. 1.80 in orice marime.

Garniture de rips forte frumoase circa 3390 perechi constatatoare din 2 coperte de patu, 1 panzatura cu ciucuri fini, mai inainte fl. 35.—, acuma numai fl. 9.— v. a.

Pretiuri-curante franco si gratis.

Comandele se efectuadia dupa trimiterea prealabila a pretiului sau si pre langa rambursa postala.

Editoru si redactoru responsabile: G. Baritiu.

Tipariulu lui W. Krafft.

Dela Ministeriulu Financeloru in Bucuresti.

Directiunea
Vamiloru, Timbrului si Inregistrarei.

In diu'a de 31 Maiu c. v. la or'a 3 dupa
amiadi se va tinea

Licitatiune

prin oferte sigilate, in localulu acestui Ministeriu si la Cassieri'a Generala a judetiului Râmnicu-Vâlcei, pentru a se da in intreprindere cladirea unui localu de vama la punctulu Riu-Vadului, in apropiere de trecatoarea Caineni din judetiulu Râmnicu-Vâlcei.

Pretiulu dela care se pote oferta, va fi maximum dela acelu prevediutu in devisulu acestei cladiri.

Planulu, devisulu si caietulu de conditiuni se potu vedea in tote dilele de lucru, dela orele 2—5 dupa amiadi la Directiunea Vamiloru si la Cassieri'a Generala a judetiului Râmnicu-Vâlcei.

Doritorii de a lua parte la licitatie, spre a potea fi admisi, trebuie se depuna, in bani sau efecte publice garantate de statu, o garantia de 10% din pretiulu prevediutu in devisu.

Pentru Ministru
D. Protopopescu.

(85) 7

INSTITUTULU VAUTIER

(87)

esista de 28 ani

2—3

in Brasiovu.

1. Obiectele de invetiamentu obligatore: Religionea, limb'a romana, magiara, limb'a germana, limba franceza, istori'a universalu, istoria nationala romana, geografia, fisica, istoria naturala, aritmetica, caligrafia.

2. Obiectele de invetiamentu facultative: Limba italiana, limba englesu, limba greca, piano, musica vocala, desennu, dansu, gimnastica, innotatulu.

3. Lucrulu de mana: Croituri dupa mesura.

Pretiulu pentru o eleva

pe unu anu 60 galbeni, pe o jumetate de anu inainte. Acesta suma se platesce intraga pentru anul scolastic, chiaru si daca elev'a s'ar lua din institutu inainte de terminulu fixatu. Numai fiindu bolnava se pote lua o fata din institutu inainte de esamenu.

Mediculu si medicamentele se platescu separat.

4. Lingerie: 6 camasi, 6 fuste, 6 perechi ciorapi, 4 cearsiafuri, 4 fetie de perina, 2 prosope, 2 siervete, 4 camisone, 4 scufe, 1 tacanu, 1 pacharu, 1 ceasca, 1 matratia, 6 perne, 1 cuvertura.

Numerulu feteloru crescute in acestu institutu se urca peste o mie, intre care 53 au fostu crescute fara nici o plata, si chiaru in timpulu de fatia sunt 3 domnisoare romane, care sunt scutite de ori-ce taxa.

Primirea in institutu se face in ori-ce timpu, supunendu-se elev'a unui esamenu de admitere.

Mediculu institutului, visitadia in fiecare di institutulu, si conformu legiloru, este responsabilu pentru starea igienica a institutului.